СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 134. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 11. червня, 1927.

VOL. XXXV. No. 134. Jersey City, N. J., Saturday, June 11. 1927. THREE CENTS

СТОЛИЦЯ ПРИГОТОВАНА ДО ЗВЕЛИЧАННЯ ЛИНДБЕРГА

УРЯД ЗАСИПАЄ ЙОГО ВІДЗНАЧЕННЯМИ.

ВАШИНГТОН, 9. червня. — Столиця приготовилася вже як слід до „Дня Линдберга", як називають сю суботу. До столиці наїхали величезні товпи народа. Уряд стягнув сюди велику масу війска, щоби вдержати порядок.

Головною частиною свята має бути наданнє летунови відзначень. Щоби звеличати подвиг Линдберга, уряд постановив ще надати йому рангу полковника в воздушній резерві.

Мати Линберга виїхала вже на урочистість з Дітройту. Кажуть, що на стації її ніхто не пізнав та що вона всіла до поїзду без ніяких клопотів зі сторони товпи.

Місто Ню Йорк ще далі має немалі турботи з витаннем Линдберга. Летун плянує виїхати з Вашингтону до Ню Йорку літаком о 8. годині в понеділок рано. Приїхавби він тоді на летниче поле на Лонг Айленд, що не далоби доброї нагоди містови його як слід привитати. Кроїм сього там тяжко буде вдержати напір товпи. Тому місто просило Линдберга їхати до Ню Йорку зелізницею, та летун ще на се не згодився.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ЗАЗДАЛЕГІДЬ ДО ПРЕЗИДІЯЛЬНИХ ВИБОРІВ.

ГУБЕРНАТОР ГЕМИЛ ВЕДЕ КАМПАНІЮ ЗА ЛОВДЕНОМ.

ВАШИНГТОН, 9. червня. — Сюди приїхав айовський губернатор Гемил, щоби повести звідси кампанію за кандидатурою бувшого илинойського губернатора Ловдена на уряд президента Злучених Держав. Ловден хотівби кандидувати з републиканської партії, очевидно проти Кулиджа.

Гемил упевняє, що за Ловденом стоять Айова, Небраска та другі західні фармерські стейти. Здається, що власне на те, аби побороти сі фармерські симпатії для Ловдена, Кулидж постановив недавно скликати на осінь наддзвичайну сесію конгресу та поставив межи головні точки програми сесії питаннє допомоги для фармерів.

ВИБУХ НІТРОГЛІЦЕРИНИ.

ВИБУХ ЗНИЩИВ ОСЕЛЮ ТА ПОКАЛІЧИВ БОГАТО ОСІБ.

БОТЛЕР, ПА., 9. червня. — В селі Лик Гил, що лежить які три милі звідсіля на схід, случився вибух страшного вибухового средства, званого нітрогліцериною, зі страшними наслідками для яких двайцятеро людий.

Нітрогліцерина находилася на „троку", яким її перевожено тоді з Ойл Сити до Ботлер, де її мали вживати до вибивання нафтових шибів. Як кажуть свідки нещастя, „трок" похилився на дорозі, коли він зїхав з цементового гостинця, і в тій самій хвилі наступив вибух.

Наслідки вибуху були страшні: Віз розлетівся на куски. Ґріра і Кокстона, візників, які поводили возом, вибух розніс на шматочки. Дім Ретиґа, що находився найблизче вибуху, звалився весь на землю. Двоє дітий, що находилися в домі, найшлися під румовищами, і добуто їх звідси з трудом, в страшнім стані. Мати їх втратила ліве око й вона відай умре. Другі доми в околиці теж потерпіли. На місци вибуху в дорозі витворилася яма на 7 стіп завглибшки.

Разом згинуло від вибуху 2 людий. Кількоро других може ще померти. Всіх тяжко ранених начислено 19. Лекше ранених начисляють на десятки. Шкоду маєтку рахують на 75,000 долярів. Вибух був такий сильний, що він підкинув зі землі один автомобіль, що находився на 200 стіп від експльозії.

ПРОВІДНИК КУШНІРСЬКОГО СТРАЙКУ ПОБИТИЙ.

СТРАЙКОВИЙ КОМІТЕТ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ НАПАДІВ.

НЮ ЙОРК, 9. червня. — Межи робітниками, які послухали лівих провідників кушнірів та вийшли на страйк, а противниками їх, які не послухали приказу, прийшло нині на розі Семої Ев. та 30-ої Вул. до поважної вуличної бійки, в котрій побито поважно Арона Ґроса, одного зі страйкових провідників. Ґроса треба було відставити до шпиталю.

Страйкова рада видала відтак публичний осуд проти вживання насильних средств „бандитами", які мають стояти на послугах кушнірської юнії, звязаної з Американською Федерацією Праці. Тимчасом секретар Американської Федерації Праці Мекґрейді видав нині публичний заклик у справі сього страйку, і в ньому закидує, що цілий старйк се комуністична інтриґа, що властиво страйку нема, бо більшість робітників страйку не приняла й на страйк не вийшла, що пикетовання в дійсному розумінню слова нема, а є тільки масове застрашування робітників, які остали вірні юнії, та що всякі бійки є простим наслідком большевицької тактики.

УВАЖНО З ҐАЗОМ.

НЮ ЙОРК, 9. червня. — Йосиф Ґраножавський, що живе на Лонг Айленді, повернувши вечером домів з праці, найшов у кухни свої діти, 11-літнього Івана й 9-літну Йосифіну, лежачі без памяти на доливці кухні. В комнаті було чути ґаз. Покликаний зі шпиталя доктор не міг оживити дівчини. Хлопця забрано до шпиталя, де він лежить у небезпечнім стані.

Батько каже, що мати пішла була шукати праці. Діти мали самі злагодити собі сніданне. Припускають, що кава, яку вони варили, збігла й загасила ґаз.

В БУКАРЕШТІ ЗНЯТО ЦЕНЗУРУ.

БУКАРЕШТ, 7. червня.— Нове правительство з князем Стирбей на чолі записалося дуже добре серед загалу тим, що на протязі перших 24 годин знесло пресову цензуру. Кажуть, що це зроблено тому, щоби мати за собою виборців при найблизших виборах.

ПРОТИ ЕМІГРАЦІЇ ДО АМЕРИКИ.

Сенатор Дейвид А. Рід, з Пенсилвенії, заявився за строгою контролею над теперішньою іміграцією до Злучених Держав.

Він каже, що справа іміґрації се тепер найважнійше питаннє держави. Американські консуляти, каже Рід, в европейських державах мають тепер понад 1,500,000 зголошень на приїзд до Америки, а кромі того дожидає дозволу на виїзд ще далеко більше чужинців, тільки вони ще покищо не заплатили аплікаційних оплат, бо не сподіваються, що дістануть тепер дозвіл.

З тих 1,500,000, які вже зголосились на виїзд до Америки, каже сенатор, 80% заневнює, що має свояків у Злучених Державах, а ті свояки тепер тяжко працюють, щоби зломити теперішні іміґраційні закони.

Рід остерігає Американців перед напливом нових чужинців. „Як прийдуть маси нових чужинців, каже він, то вважайте, що заберуть ваші роботи".

ВІЙСКО ГОЛОСУЄ В ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА, 12. травня. — З міністерства військових справ повідомляють, що професійні військові особи, себто офіцири і підофіцири, можуть користати з активного і пасивного виборчого права при всяких самоурядних установах. Міністерство військових справ виходить у тій справі із становища, що військові не можуть брати участи лиш у виборах політичного характеру, як приміром вибори до законодатних установ. Тому при виборах до самоурядних установ, що мають радше суспільний характер, військові користуватимуться виборчими правами рівно з іншими горожанами краю.

РОЗСТРІЛ РУМУНСЬКИХ ШПИГУНІВ.

ОДЕСА, Україна, 5. червня. — Тутешній суд засудив пять обжалованих за шпіонажу в користь Румунії на смерть, а трох на тюрму по 10 літ. Присуд вже виконано.

Прокуратор на розправі заявив, що всі засуджені належали до монархістичної орґанізації.

УВІЛЬНЕННЯ ҐЕН. РОЗВАДОВСКОГО.

Ґен. Розвадовскі, головний вожд правительственних війск, що боролися в травні м. р. проти Пілсудского, після року вязнення у виленській тюрмі на Антоколі вийшов на волю. Ґенерал буде відповідати з вільної стопи за надужиття влади та зневагу офіцирів.

ФОРД ПРОТИ КАРИ СМЕРТИ.

В тижневику Колієрс Вікли заявляється Генрі Форд проти кари смерти. Він каже, що кара смерти не розвязує питання.

Далі каже, що слід наперед звернути увагу на вбожество, недуги і безробіттє яко причини злочинів, бо тільки осуненнем причин усунеться злочини.

НОВІ МАТЕРІЯЛИ ПРО ГАЙДАМАЧЧИНУ.

У Харківському Центр. Істор. Архіві виявлено низку справ до історії Гайдамаччини. Серед сих справ є одна про нещасливу втечу Залізняка на Харківщині коли його везли на Сибір відбувати кару. Є теж чимало справ про суд та кари над гайдамаками. Є чимало листів польських панів, що просять у тогочасних головних урядових установ України винагороди за збитки, заподіяні гайдамаками. Зокрема богато матеріялу до історії Гайдамаччини 1750 року. Є чимало повідомлень кошових отаманів Запорожської Січи про втихомиреннє гайдамацьких ватаг.

Окрему ґрупу становлять матеріяли про Гайдамаччину на Лівобережній та Слобідській Україні, яко про рух спролетаризованого козацтва і селянства 18-го віку проти українських та російських державців, великих землевласників на Україні. Між справами є описи сутичок між гайдамацькими ватагами та російським військом, про напади гайдамацькі на маєтки великих панів на Україні. Всі ті справи змінюють звичайний погляд на Гайдамаччину, яко на рух правобережного селянства. Їх розробляє науковий співробітник катедри історії української культури М. Горбань.

ГРОМАДСЬКІ ВИБОРИ НА ЛЕМКІВЩИНІ.

В західній Галичині відбулися громадські вибори скорше ніж у Східній Галичині. Тому були вже вибори і на Лемківщині, яку Польща приділила до Західної Галичини.

Вістий про вислід тих виборів ще нема, а тільки із західної Сяніччини повідомляють, що там у москвофільських селах повибирано до громадських рад Поляків, а у свідомих українських селах молодих свідомих українських селян.

ВИЇЗД З ПОЛЬЩІ ДО КАНАДИ.

Цього року усталено число 11,000 осіб-еміґрантів, які можуть з Польщі виїхати до Канади. Їх вік: від 18 до 50 літ. Старатись о відповідні документи можуть ті, що мають $132.50 на їзду кораблем, $25 на їзду залізницею і $25 на перший початок. Подання про посвідки, потрібні для отримання пашпортів, мають полагоджувати корабельні лінії без окремих доплат. Кого з еміґрантів не допустять у Варшаві, Ґдині — той має право домагатися звороту зачетів, даних корабельній лінії і коштів подорожі. Рільничі родини, котрі мають понад $350, можуть поза квотою кождої хвилі виїхати до Канади.

ВСТУПНА СТРІЛЯНИНА ДО ПРЕЗИДІЯЛЬНОЇ КАМПАНІЇ.

МЕЙКОН, Джордія, 8. червня. — Політичне бюро Вилеема Мекаду, демократичного політика, зятя покійного президента Вилсона, працює тепер день і ніч. Вчора видало заклик до всіх політичних кандидатів, щоби кождий з них заявився одверто, чи він за прогибіцією чи проти неї. Нині знова видано критику „мокрих" стейтів, які занимають становище, що прогибіція перешкаджає стейтовим правам.

ПОЛЬСЬКА ПОВОЄННА СТАТИСТИКА.

Польська статистика начислила, що на землях, які остають тепер під Польщею, є 8,000 військових кладовищ, 2,000 спільних т. зв. братських могил та 850,000 поодиноких могил. По приналежности полягло на тих землях (очевидно — переважно українських) 450,000 Німців, 390,000 Австрійців, 250,000 Росіян з царської армії, 63,000 большевиків, 7,000 Румунів, 1,500 Турків, 800 Італійців, 151 Англійців, 3,000 ріжних та 12,000 Українців (очевидно — в польському розумінні, цебто вояків т. зв. петлюрівської армії, що віддали своє життя за польську державність). Цікаво, що польська статистика (без огляду на це, чи вона вірна, чи ні) не подає, скільки саме полягло Поляків. Вкінці статистика повідомляє, що досі на бажання родин ексгумовано (вибрано з військових могил) і перевезено 60,000 тлінних останків.

ЯК ДБАЮТЬ ПОЛЯКИ ПРО СВОЮ МОЛОДЬ.

Поляки утворили Союз оборони західних окраїн (кресуф), який на протязі сього літа вивезе з Горішного Шлеська, з Данціґу та з Німеччини 12,000 польських дітей та розмістить їх на кольоніях у польських середовищах під проводом відповідно вишколеного інструкторського персоналу. Також заходами Союза польського учительства в Ліль пересилають з Франції польських дітей до польських середовищ у Польщі, щоби набирали польського духа і мали лучність з краєм. Колиж то ми подбаємо про українську молодь наших заточенців та численної еміґрації, що відорвані від рідного пня марніють і денаціоналізуються? А час подуматиб і зробити щось в тому напрямі. Українські Товариства охорони молоді, вакаційних осель і інші товариства та орґанізації повинні вже тепер, чи поодиноко чи в союзі, занятися цією потрібною, корисною і вдячною працею і відповідно використати надходячі вакації. — („Рада").

ЧЕСЬКА САМОВОЛЯ.

В селі Горонді, на Підкарпаттю, чеська влада розвязала місцевий уряд. Всі кажуть, що до сього спонукало Чехів підписаннє сим селом протесту проти адміністративної реформи на Підкарпатській Україні.

ВОЗДУШНА КОМУНІКАЦІЯ МІЖ ЕВРОПОЮ Й АМЕРИКОЮ

ЛЕВИН ПРИЗНАЧУЄ НА ТУ ЦІЛЬ $2,000,000.

БЕРЛІН, 9. червня. — Чарлз Чеймберлин і Левин заявили, що плянують розбудову правильної воздушної комунікації. Левин призначує на це $2,000,000 і певний, що до року їх плян буде переведений в життя. Треба тільки збудувати новий тип аероплянy з уліпшеною машинерією і кількома моторами. Стації на мори важна річ, але ту справу як більш скомплікованy можна відложити на пізнійший час.

БЕРЛІН СПРАВЛЯЄ ЛЕТУНАМ ДОБРУ ГОСТИНУ.

ЗАСИПУЮТЬ ЇХ ДАРУНКАМИ І ЗАПРОШЕННЯМИ.

БЕРЛІН, 9. червня. — Чеймберлин і Левин мають тільки одну журу, бо не знають, як розділити час, щоби взяти участь в усіх парадах і приняттях, які влаштовують для них міністри, клюби і визначні особи. Цілий сальон в американській амбасаді заваленний дарунками, між якими є всьо, чого душа забажає. Не тільки дорогоцінні старі вина, але й пачки чаю, бо деякі думають, що летуни придержуються певно строго прогибіції. Місто Пільзно на Чехословаччині запросило їх відвідати славні на цілий світ пільзненські бровари і просило о дозвіл назвати один рід пива іменем Чеймберлина, а першорядна берлінська реставрація назвала розбиф „а ля Чеймберлин".

У ВІДНИ НАДЗВИЧАЙНА РАДІСТЬ З ПРИВОДУ ПРИБУТТЯ ЛЕТУНІВ.

БУДУТЬ ВИТАТИ ЇХ ЯК ЯКИХ СУВЕРЕНІВ.

ВІДЕНЬ, 9. червня. — Мешканці Відня дуже врадувані вісткою про те, що Чеймберлин та Левин відвідають їх місто. Бідний Відень, який до війни був так важним світовим центром, стратив по війні на своїм значінню так, що мало хто цікавий його побачити. Колиж тепер відвідують його летуни, Відень підноситься в своїй думі і пригадує собі свої світлі часи. Через те рішився справити летунам цісарське принятте. В віденській опері дадуть на їх честь спеціялну виставу, а мешкати будуть в першоряднім готелю в апартаментах, зарезервованих спеціяльно для суверенів.

ПОАНКАРЕ ВІРИТЬ У КРАЩІ УСЛОВИНИ ЩО ДО СПЛАТИ ДОВГІВ.

НЕ РАДИТЬ ПАЛАТІ ПОСЛІВ РАТІФІКУВАТИ ДОГОВОРИ ЩО ДО ДОВГІВ.

ПАРИЖ, 9. червня. — Премієр Поанкаре заявив в парляменті, що він певен того, що Франції вдасться узискати лекші услівя сплати довгів. Він сам є проти ратифікації дотеперішних умов, які звязують Францію довгами на протязі 62 літ. За те пропонував ратифікацію сірчаного монополю, який має бути відданий швецькій компанії, яка годиться дати урядови позичку в сумі $80,000,000.

ШАНГАЙ ВЕРТАЄ ДО НОРМАЛЬНОГО СТАНУ.

В ЧУЖИНЕЦЬКІЙ ДІЛЬНИЦІ РОЗБИРАЮТЬ БАРИКАДИ.

ШАНГАЙ, 9. червня. — По трохмісячнім напруженню починає Шангай прибирати нормальний вид. Видно це вже з того, що в чужинецькій дільниці починають розбирати барикади. Не розбирають тільки всіх укріплень, а головно ті, які стоять перешкодою в комунікації. Барикади і укріплення, які треба було збудувати з приводу китайської горожанської війни, коштували $200,000.

В місті протичужинецький рух притих. Всеж таки слідна велика ненавиcть до Англії і Японії. Їх товари далі бойкотують.

МОСКВА СПУСТИЛА З ТОНУ.

ДО ВАРШАВИ ВИСЛАНО НОВУ, ЛАГІДНУ НОТУ.

ВАРШАВА, 9. червня. — Заступник совітського комісара закордонних справ Літвінов переслав до польського міністра закордонних справ Залеского в Варшаві нову ноту, яка своїм змістом не подобає на ноту попередну, в якій було повно закидів, звернених проти Польщі з приводу вбийства Войкова. В ній вже не звалюється вини на польський уряд, а навпаки, його виправдується. В тій ноті зазначено, що польський уряд все офірував Войкови поліційну асисту, але Войков відмовлявся від неї. До того Польща заявила готовість повернути всі матеріяльні шкоди та приарештувала з місця богато осіб, запідозрених о звязок з убийником.

ЛЮЧЕТТІ ПЕРЕД СУДОМ ЗА ЗАМАХ НА МУССОЛІНІЯ.

БЕРЕ ВСЮ ВИНУ НА СЕБЕ САМОГО.

РИМ, 9. червня. — Джіно Лючетті заявив на судовій розправі, що він вже від давна носився з заміром вбити Муссолінія. Замаху з 11. вересня 1926 р. доконав він сам з власної волі. Нікого про це не питав і нікого не втаємничував в свій плян.

Разом з Лючеттим сидять в тюрмі ще два його товариші, яких обвинувачують о участь в приготованню атентату.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ — ІНВАЛІДАМ

Надходять Зелені Свята — час властивої збірки для інвалідів. Збірка та має того року особливе значінне, бо призначена на будову Дому Українських Інвалідів у Львові. Через те, з огляду на свою високу ціль, повинна і мусить вона випасти далеко краще, як всі другі збірки, збирані в той час минулими літами.

Треба тільки більше завзяття, а можна би цілком легко вибудувати нашим коштом Дім для Українських Інвалідів у Львові. Булаб це дійсно величава і тревала памятка оттакий „ДІМ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ У ЛЬВОВІ — ПОБУДОВАНИЙ КОШТОМ І ЖЕРТВАМИ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ". Це так гарна ціль, яка повинна захопити нас всіх. На ту ціль повинні ми складати жертви не центами, а десятками, сотками, а може й тисячами долярів.

В „Голосах Читачів" маємо голос українськогоо бизнесмена і філятеліста Калиника Лесюка і його жертву в сумі $100, зложену на будову Дому Інвалідів. Колиб той примір трафив до серця тільки самих наших бизнесменів, то ми певні, що вони самі побудувалиб Дім Українських Інвалідів у Львові. І ми надіємося, що вони дійсно тим разом відгукнуться на цей благородний поклик.

Знаємо, що в Америці є досить наших людей, які доробилися маєтку. Є між ними і такі, що не мають дітей, або й близшої родини, яким би могли той маєток оставити. А як гарно записали би себе ті люди, колиб вони поступили так, як поступають богатші серед других народів і зложили частину свого майна на будову Дому Інвалідів. Бо тільки було би по них памятки, що виднїли би їх імена на будинку інвалідів в Рідним Краю як імена добродіїв і патріотів.

Сегорічні Зелені Свята повинні тому застановити не одного Українця що до цего, що отсе прийшов час, коли він може зробити великий благородний вчинок, а разом з ним умістити своє імя між „ктиторами і благодітелями" Дому Українських Інвалідів, себто того дому, що пригорне до себе тих калік, що наставляли свою грудь за найвище добро нації, за визволене українського народу.

Є це добра нагода показати раз в життю свій патріотизм. А ціль така, що від неї не може відмовитись ніякий Українець, бож це не збірка для дипльоматів, на політику, а жертва для борців, що каліками стали. На ту ціль зложити повинен кождий, бо відмовитись від неї годі. І совість і національна честь на те не дозволяють. Одні хай дадуть більшу жертву, а другі меншу, кождий після своєї спромоги. А коли не відмовимося від жертви, то цілком певно побудуємо у Львові захист для наших інвалідів.

ДОРОГІ ЗАМОРСЬКІ БРАТИ УКРАЇНЦІ!
ДОПОМОЖІТЬ УКРАЇНСЬКИМ БОРЦЯМ-КАЛІКАМ!

Як що-року, так і цього з нагоди Зелених Свят кличемо до Вас, Дорогі Брати: Допоможіть інвалідам Української Галицької Армії! До всіх Вас, що в краю придавлені чоботом ворога, і до всіх тих, що пішли шукати долі в далеку заокеанську частину світу, повинен дійти голос інвалідів, голос тих, що недавно кервавились за рідну землю, за волю народу.

У дні Зелених Свят відвідуємо стрілецькі могили, розкинені по широкій українській землі, уквітчуємо їх квітками, засаджуємо червоною калиною. Ворог радби стерти їх з лиця землі, як і память про поляглих борців. Але ми охоронюємо їх як народню дорогоцінність.

Ще більша наша відвічальність супроти живих ще борців, що в нерівній борні стали каліками. Що-річно в часі Зелених Свят **Українське Краєве Товариство Опіки Над Інвалідами** у Львові переводить у Галичині і на еміграції збірки на допомогу інвалідам. Ці збірки давали змогу хоч декілька місяців нести їм поміч.

Для унагляднення потреб Товариства наведемо кілька цифр із торішнього білянсу. За минулий рік вплинуло жертв на 81.403 золотих, з чого на Америку припадало 35,423 зол. або $4,166. У Товаристві зареєстровано понад 800 інвалідів, в тім біля 300 тяжко пошкодованих. На місячні ренти та періодичні допомоги інвалідам видало Товариство 53,989 зол. Коли поділити цю квоту тільки між самих найтяжчих інвалідів, побачимо, що ця поміч невелика і не може забезпечити прожитку інвалідів. Треба взяти на увагу й инші видатки: Товариство удержувало й удержує дім інвалідів у Львові коштом 26,908 зол., купило площу під будову власного дому за 22,000 зол. Видатки на протези виносили 6,000 зол., ліки й операції 1,900 зол., адміністрація 9,590 зол., недвижимости 1,700 зол. Все це дає суму 122,087 зол. Отже сума найконечніших видатків значно перевисшила жертви громадянства.

Ці цифри унаглядиюють кождому дійсні потреби інвалідів. У цьому році Головна Рада Товариства старається дати сталі ренти всім тяжким інвалідам У. Г. А. Супроти 37 торішних інвалідів-рентовців, маємо тепер вже в місяці травні 89 інвалідів, що одержують сталу місячну ренту на загальну суму 1,510 зол. у місяць. Лиш у міру фондів всі потребуючі інваліди могтимуть одержувати постійну ренту.

Від громадянства залежить, щоби ці змагання увінчалися успіхом. Збільшім свої жертви цього року, щоби зеленосвяточна збірка випала як найкраще. Памятаймо, що наші найтяжчі інваліди, які на 100% утратили здібність до праці, не мають покищо і третини того, що одержують польські державні інваліди о 50% утрати працездатности. Це болючий, але дійсний стан!

Для забезпечення сталих, хочби мінімальних рент інвалідам, удержання дому інвалідів тощо мусимо мати річно що найменше 150,000 зол. Це наш бюджет. Не є це надзвичайна сума і нікого не повинна відстрашувати. Скажімо собі всі, що гроші зібрати мусимо і вони будуть зібрані.

Памятаймо також, що Товариство мусить побудувати власний дім інвалідів, де наші борці-каліки найдуть захист у своїм невідраднім життю.

Дорогі Земляки! Кличемо до Вас тому, що знаємо Ваше привязання і любов до Рідної Землі. Длятого ми певні, що вислухаєте нас і поспішите всі без виїмку на допомогу нашим борцям.

Допоможіть борцям-калікам, бо чейже не за горами той час, коли нарід покличе нові тисячі своїх синів-соколів, щоби окупити свою волю їх дорогою кровю, їх нестерпучими й незгоєними ранами.

Живемо в таку добу, коли мусимо жертвувати всім найдорожчим. Нема в ріднім краю для нікого спокою й затишного місця. І не буде його! Та навіть не сміємо шукати ні вигоди ні спокою. Одної днини все може змести люта хуртовина.

Тому не жаліймо нічого для добра Рідної Землі. Не для теперішнього тільки жертвуємо покоління, а для добра синів і внуків. Нехай ніхто не відмовить лепти борцям-калікам, найкращим синам Народу!

Жертви слати до краю через Обєднання, або Українське Краєве Товариство Опіки Над Інвалідами, Львів, вул. Руська 3. II. п.

ГОЛОВНА РАДА УКР. КРАЄВОГО ТОВ. ОПІКИ НАД ІНВАЛІДАМИ У ЛЬВОВІ.

Д. Паліїв, голова;
Т. Мартинець, секретар.



БИЗНЕСМЕНИ ІНВАЛІДАМ!

Чи може бути краща думка як та: **Побудуймо за гроші американських Українців Дім для Українських Інвалідів у Львові?**

Коли я прочитав цей заклик „Обєднання", задумався я над тою справою. І от такі думки переходили мені через голову:

Я був в ріднім краю і я мав там товаришів, з якими боровся і страдав. І вони тепер станули мені перед очима. Одні вже давно в могилі, другі мучаться ще до сегодня по тюрмах, або по таборах, а ще инші вештаються як каліки по селах і містах і жебрають милостині. А мені вдалося всеж таки вирватись з тої недолі і жити оттут на американській землі та мати можність працювати і доробляться. І не тільки мені, але й богатьом другим.

І чи можна нам тепер махнути рукою на своїх давних товаришів? Чи можна тим, що сиділи спокійно в Америці, коли другі кров проливали, не відозватися на заклик допомоги калікам-інвалідам, живучим героям нашої визвольної боротьби? Чи може спокійно українським бизнесмен образовувати капітал і проценти, коли наш брат інвалід в краю простягає руку о милостиню, коли гоїть рани?

Чи українські бизнесмени не повинні тепер поставити собі за ціль оставити памятку нашим інвалідам і своїми жертвами збудувати у Львові Дім Українських Інвалідів? Чи кождий з нас не повинен вважати на це, що його імени не повинно бракувати між фундаторами того дому?

„Колиб ми з Америки не змоглися на те, щоби виставити в краю Дім Українських Інвалідів, ми не вартуємо того, щоби нас рідна земля до себе пригорнула, ми не вартуємо того, щоби її ще хоч раз в життю оглядати. Бо вона скроплена кровю погибших героїв і живучих інвалідів, а чогож маємо на ній шукати ми, що жалїли для оборони тої землі кількох долярів?

Щоби не виходило на те, що дзвін до церкви людий скликає, а сам в ній не буває, залучаю до того письма чек на $100 (сто), яку то суму прошу переслати до Обєднання з призначенням на будову Дому Українських Інвалідів у Львові. Кромі сего залучаю $20 на допомогу політичним вязням.

А заразом прошу моїх знайомих, які є рівнож і українським бизнесменами, а то: В. Загаєвича у Ню Йорку, а Максимовича в Асторії і М. Дармограя і Івана Пеленського в Филадельфії, щоби поперли ту так всім нам дорогу справу, та викликали до жертв других бизнесменів.

Калиник Лесюк,
Ню Йорк, Н. Й.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

На Дім Українських Інвалідів у Львові.

На поклик „Свободи": „Збудуймо дім для українських інвалідів у Львові" наша укр. православна громада старалась перша відкликнутись. Бо в неділю, 5. червня наш священик о. В. Новосад говорив специяльну проповідь на тему наших нещасливих інвалідів, малюючи велике геройство Укр. Армії в боротьбі за волю Рідного Краю та сумну долю калік тієїж Армії.

Не одному із присутних в церкві потекла з очей тепла слеза, згадавщи про коротку волю нашого краю, про надлюдську боротьбу нашої Армії, а тепер про невідрадний стан інвалідів нашої геройської Армії.

Отець Новосад завзивав вірних, щоби кожний офірував для інвалідів хоч один день своєї праці раз в рік. Вони-ж, інваліди, давали не гроші для Рідного Краю, а свою кров. Чиж ми пожалуємо для них мізерних пару долярів на рік? Таких най між нами не буде — говорив о. Новосад. Дальше завзивав місцеві братства і товариства, щоби вони зі своїх кас виасигнували грубшу суму гроша на Дім Інвалідів, що й без сумніву зроблять. Бо тільки за допомогою усіх Українців зможемо облегчити сумний стан наших інвалідів.

По проповіди о. Новосад пішов з тацою по церкві і зібрано $30.00, як задаток на дальшу нашу жертву на сю ціль. Гроші зараз відослано до „Обєднання" в Филаделфії.

Ми, трентонські Українці, взиваємо рівнож і всі другі українські парохії, щоб і вони так поступили як ми, без огляду на те, як хто себе іменує: українська, рутенська чи русска парафія. Всі ми виходці з одної і тої самої Галичини, всі ми там маємо наших рідних, всі ми маємо там наших інвалідів. Хоч тут покажім нашу солідарність! Вид нещасливих наших братів інвалідів най злучить нас в одну велику братню родину. Збудуймо всі разом притулок для нещасливих жертв накиненої нам насильством війни! Коли ми іменуємо себе християнами — то памятаймо на притчу Спасителя о нещасливім Самарянині! Спільними силами утрім хоч в части сльози нашим інвалідам!

За парохіяльний уряд:
Матвій Скоропад.

В. Будзиновський.

ПЯТЕ КОЛЕСО.

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ.

(23)

Ротмістр мав до тебе таке довіре? — Хмельницький спитав, ховаючи листа за пазуху. — Не боявся, що згубиш, або й даси мені?

— Абож я не заробив собі на те довіре? — Гринь відповів сміючися. — Хиба ротмістр не видів, як ви вмієте бити свою челядь?

— За сего листа дістанеш від мене десять червінців і коня.

— Не хочу. Вже ротмістр заплатив.

— Як не возьмеш, то иншим сносoбом віддячу тобі.

Хмельницький назад пересівся на задне сидження. Перед Радивиловом сів на коня і вїхав у місто. Заїхав до гостинниці і зараз сів писати:

„До Ясновельможного Пана Станіслава Конєцпольського, гетьмана коронного, старости черкаського і прочая! Ротмістр, не знаю, як пишеться, але той, з котрим я приїхав був до Бродів, дав недотепі мому візникови листа, щоби передав підстарості Чаплінському. Мій Гринь, той візник, мав чоботи дуже сходжені. Права підошва відставала. Коли спав на мураві, курки, викльовуючи щось зза його підошви, витягли листа, котрий, гадаю, для мого Ясновельможного Пана Гетьмана не буде нецікавий, отже висилаю його. Богдан Зиновій Хмельницький, сотник Його Королівської Милости реєстрованого війска козацького в чигиринськім полку".

Закінчивши листа, Хмельницький став думати, ким би то його вислати до Бродів, до гетьмана. Загадав пройтися по місті, надіючись знайти когось такого, на кого міг би покладатися, що справді доручить гетьманови. Саме в хвили, коли сягнув рукою по шапку, хтось заковтав у двері і увійшов Северин Жарко.

— Мені вже Гринь розказав, які були наслідки моєї дезерції, — чура сказав, стоячи на порозі. — Рота прийшла до Бродів з порожними возами.

— Запри двері! — Хмельницький сказав. — Тільки ти тут тим не чванися, бо про се вже й гетьман знає. Ротмістр вгадав, що се ти зробив і доніс гетьманови. Очивидно додав, що ти зробив се на мій приказ. Я зобовязався, як спіймаю тебе, прислати гетьманови, як не тебе самого, то бодай твою голову.

— Погано! Отже я вже не можу у вас лишитися. Мушу втікати на Запороже.

— Очивидно, просто відси. Зі мною не можеш далі їхати, бо хто міг би побачити і донести гетьманови. Чи бачив хто, як ти входив до мене?

— Ніхто. Я сидів таки в сім заїзді. Тут ніхто не знає мене. Я не зараз увійшов до вас, бо ждав, аж відійдуть ті люди, що стояли в сінях і були би бачили, як я іду до вас. Чи зараз відійти і далі втікати?

— Ще ні. Ще мушу побалакати з тобою. Іди назад до твого скритка і дожидай мого повороту. Я тільки хочу знайти когось гінця до гетьмана. Можу тобі прочитати, якого листа я перейняв.

Може від ротмістра до Чаплінського? Гринь казав мені.

— Але Гриць не міг тобі сказати, що в тім листі стоїть.

— Та не міг, бо сам не знає.

— Отже послухай.

Хмельницький прочитав письмо ротмістра і своє письмо до Конецпольского.

— Тепер іду на місто, — Хмельницький сказав, щоби знайти гінця. Не знаю, чи знайду.

— Я завезу! — чура сказав живо.

— Мені потрібний хтось такий, що сам подав би письмо до власних рук гетьмана.

— Я подам.

— Ти?! — Хмельницький спитав здивований. — Сам полізеш чортови в зуби? Гадаєш, що Конецпольскі жартував? Хочеш, щоби тобі там шию врізали?

— Та за що? За брехню ротмістра?

— Колиж бо ротмістр не брехав.

— Він сам пише, що брехав. Як гетьман прочитає його власне письмо...

Хмельницький вдарився рукою в чоло і крикнув.

— Правда! Я й не думав про те, що ротмістр, злизуючи в листі все те, що писком наблював був перед гетьманом, сам вибілив не тільки мене, але й тебе.

Хмельницький сів за столом і став на листі писати дописку. Написавши, прочитав Северинови:

„Дописка: Я зобовязався принести Ясновельможному мому чуру Северина Жарка; як не живого, то бодай його голову. Висилаю його самого, передаючи ним отсе письмо".

— Поїдеш з таким письмом? — Хмельницький спитав, скінчивши читати.

— Поїду.

— А як він таки горло вріже?

— Хиба по пяному.

— То, з Богом! Я тут переночую, щоби рано рушити в дальшу дорогу. Як о півночи не буде тебе тут назад, помолюся за твою душу.

Чура взяв листа і відійшов.

Середунівночи хтось сильно загримав у двері спальні Хмельницького.

— Хто там? — сотник спитав схопившися.

— То я, ваш Северин, — залунало за дверми. — Я тільки хотів сказати вам, щобя ви помолилися за душу ротмістра. — Я лягаю спати, бо ледви держуся на ногах. Решту розкажу вам завтра.

Хмельницький затирав руки.

— Шкода, що ти не був сам Чаплінські, — думав. — Тепер гетьман вже знає, що його обріхують, щоби мене зарізати. Вже буде недовірчиво приймати доноси Чаплінського. Коби так ще Чаплінські поховзся! Я дуже щиро помоливсь би за його душу.

• • •

До Чигирина під свою хату Хмельницький заїхав дуже пізно в ночи. В сій хаті сидів постійно тільки її сторож з жінкою і дітьми. До своєї чигиринської хати Хмельницький поступав тільки тоді, коли приїхав до Чигирина. Деколи ночував у ній. Постійно жив з цілою родиною в недалекім Суботові. Станувши під хатою, Хмельницький промовив до чури:

— Я їду далі, просто до Суботова. Ти лишися тут ночувати, щоби було кому зараз завтра рано звістити полковника, що я вже приїхав і завтра в полудне буду у него. Йому можеш сказати, де ми були, бо він мій полковник і я їздив в службі.

Хмельницький застукав у вікно. Кватирка відчинилась, з неї висунулася голова сторожа.

— То ви, пане сотнику?! — крикнув. — Ми вже журилися, що ви може занедужали в дорозі, бо так довго не вертаєте. Підстароста що-днини питає, чи від вас, або про вас нема якої вісти.

— Чи у мене дома всьо гаразд? — Хмельницький спитав.

— Всі здорові, напасти ніякої не було.

— Тут переночує тільки Северко. Відчини йому хату. Я їду далі.

Хмельницький почвалав на Суботів, його віз котився поволи за ним.

(Дальше буде).

Одному батькові народилися близнята.

— А то мусить бути страшне, як оба стануть кричати, правда? — питається його приятель.

— Ні, то не таке страшне. Один близнюк кричить так сильно, що другого й не чути.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

М. С-ш. — Що Ви там дивуєтеся, що якісь люди, які не мають кращого розуму, сміються з Вашої дописи? Хибаж варта звертати увагу на таких людий, які зі зависти до Вас вишукують у Вашій дописи похибки там, де їх не було? Якби Ви не написали, вони все щось малиби проти Вас. Не звертайте навіть уваги в їх бік, а робіть своє та висказуйте свої погляди відважно.

Д. Б-с., Міл. — Представте собі, що сталобися з газетою, якби вона стала поміщувати всі посвідки, які приходять зі старого краю. Редакція відмовляла вже поміщувати сотки подібних листів. Відсилаємо.

В. Татомир, Шикаго. — Вашу відозву дістали в свій час. Вона буде поміщена, як прийде черга на неї. Редакція не могла ще помістити декілька подібних відозв, які прийшли перед Вашою. Постарається сповнити Вашу просьбу.

Витинки з газет надіслали: гр. М. Зазуляк, Ню Йорк; гр. Петро Сусла, Вунсакет, Р. Ай.; гр. Йосиф Запоточний, Клівленд, Огайо; Н. Н., Ню Йорк; гр. С. А. Білик, Огаста, Джорджія; В. Загаєвич, Ню Йорк.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ГОЛОСИ ЧИТ. ХОЧА ОСОБИСТА, АЛЕ ВАЖНА СПРАВА.

„Учітеся, брати мої!" Чи є де другий клич, який ми повторяємо більше та чули частійше? Повторяємо його без думки, навіть на хвилю не застановляємося над тим, чого нам треба учитися. Власне за се я хочу сказати свою думку.

Справді, чого нам учитися? І пощо нам учитися?

Треба нам учитися длятого, щоби наш нарід розвинувся та заняв становище, яке йому по нашому числі, нашім природнім богатстві та по нашім таланi належиться. Се все кождий з нас знає, і про се кождий з нас говорить.

Але ми забуваємо при тому на другу дуже важну справу, а саме на те, що для Українців дуже важним є теж учитися для здобуття свого особистого добробуту й задержання добутого добробуту.

Ми живемо в Америці, в краї, що може бути справдішньою скарбницею для всякого, хто на се звертає увагу та приложить до сього своїх рук. Другі народи черпають звідси великі скарби. Нам теж треба подумати за свою особисту долю та піти слідами других народів.

Наш народ — чесний і працьовитий. Працює тяжко, але заробляє не богато. Нам треба здобути освіту, щоби зі сеї праці мати більше зарібку, як ми маємо досі.

Наш нарід дуже ощадний. Він не розтрачує зарібку так легко, як деякі другі народи. Він мешкає денебудь, вдоволяється якоюнебудь їдою. При таких обставинах наші люди навіть при малім зарібку назбирують кілька тисячів долярів по довгих роках праці. Якби такі люди знали, як заробляти більше, то вони, доконували чуда.

Сі ощадности наші люди часто тратять через зле вжиткування. Рішається на якийсь бизнес, або реальність, впакують гроші, і часто за короткий час усе втратять. Нашим людям, видно, треба навчитися, як розумно інвестувати готові гроші, щоби тяжко запрацьованих гроший не розтрачувати, а з них дороблятися більше.

Ось що я розумію під тим, що нам треба добути знання, як доробитися кращого маетку. Сего знання нам треба добиватися всіми можливими способами. На се є розмови з людьми, газети, місячники, книжки. На се наконець є й школи, а наша Українська Торговельна Школа в Шікаго теж може нам у тому помогти. Є й другі школи. Берімся до науки, чи тут, чи там, але берімся. Без науки не добре. Без неї далеко не зайдемо.

Марія Стецко,
Ню Йорк.

ПОДБАЙМО ЗА ОСВІТУ НАШИХ ДІТИЙ.

В американській газеті „The Woonsocket Call", зі суботи, дня 4. червня, я найшов таку новинку:

MISS CHODOROWSKA AWARDED 2 PRIZES

Attains Highest Standing at R. I. College of Pharmacy.

Blackstone, Mass., June 4. — Miss Olga Chodorowska, Main street, student at the Rhode Island College of Pharmacy and Allied Sciences, has been awarded two prizes for having attained the highest standing in junior class work at the college. The first prize, $100, given by George L. Claflin toward the senior tuition for the member of junior class of this year having the highest general average, and the second, $25 in gold given by the Brewer & Company to the member of this year's junior class having the highest standing in operative pharmacy, were both awarded Miss Chodorowska by Dean Calder at the graduation exercises at the coltary of her class at the pharmacy college Thursday.

She is a graduate of Blackstone High School, class 1925, and is secretary of her class at the pharmacy college. While attending the local high school she won the Franklin medal for excellence in United States history.

Я подаю сей витинок, бо се українська дівчина, дочка української матери дістає таку нагороду, може й перший раз в Америці. Чи не є се гарний примір для других українських дітий, щоби вони пішли в висші школи та показали там, які гарні таланти є серед українського народа? Чи не пригадка се для наших українських батьків, щоби вони закинули вже своє несвітнє становище, та перестали вже раз говорити сиромудро: „Ег, що мені треба каледжів для моїх дітий. Обійшовся я без всяких каледжів, обійдуться й мої діти".

Як се перша Українка, яка дістала таку нагороду, то я кличу: Хто слідуючий?

Петро Сусла,
Вунсакет.

ЧИ РИМСЬКОЇ ПОЛІТИКИ НАМ СЛУХАТИ, ЧИ ВЛАСНОЇ СОВІСТИ?

Вже рік минає від часу, як американські Українці були примушені виступити в обороні своїх народних прав, які вони мали в католицькій церкві. Сі права Рим почав послідними часами нищити, за намовою польского уряду, що збирається перевести нас усіх Українців на польску народність. Правда й справедливість, значить, були в сій боротьбі по нашій стороні.

Однак, боротьба не все йшла так, як повинна би. Вона велася мляво, не так як треба. Я не з тих, що люблять тільки критикувати, а нічого не робити. Але нігде правди діти, богато єще в нас є таких людий, які тільки говорять, але не роблять. Очікуємо, що роботу зробить за нас хтось другий, а не ми. Ми так як той дезертир, що казав: про мене одного війна буде. Ми хочемо, аби другі повоювали ворога, а ми вже прийдемо на готову побіду. Богато з нас не хоче видавати гроша, ходити по адвокатах, тягатися по судах. Богато з нас ще воліє гучно стукнути на ворога, але як прийдеться з ним воювати, то ми йдемо домів спати сном блаженних.

Ми любимо нарікати на наших ворогів. Та наші вороги на те й вороги, щоби нас нищити. І наші зрадники на те пішли ворогови в найми, щоби гарно собі нашим коштом жити. Від них нам не нічого иншого не ждати. Від них нам не може бути ласки. Пусте нам надіятися від них якогось зрозуміння наших домагань. Якби вони наші почали шанували, то вони наших прав не були би ломали.

Не баемося в довгі переговори, але відразу приступаймо до такої оборони своїх прав, щоби ворог знав, що ми жарту тут не знаємо.

Не дивімся на других. Най кождий робить те, що на нього припадає. Нам приємно було би, якби наші священики поступили проти Риму й римських кур так, як еспанські професори поступили проти еспанського короля. Але як вони не здобудуться на таку відвагу, на яку здобулися ті професори, то нам, громадянам, треба памятати, що вся боротьба таки від нас залежить. Не складаймо боротьби на нікого. Вона наша, і нам її треба повести. Польщі не ходить так о ту тисячу священиків, як о чотири міліонів Українців. Священики для Польщі тільки тому важні, що вони можуть повести нарід у польске ярмо. Але вони зможуть се зробити тільки тоді, як ми будемо несвідомі. Як ми покажемося свідомими Українцями, тоді Польща й Рим побачуть, що вони на злу карту грали.

Тому нам треба всіх сил доложити, аби показати, що ми, громади, не дамося під конкордати, під ніяку польску інтригу, хочби вона мала не знати яке благословенство. Що ми останемося вірними синами України, хочби нас не знати як проклинали.

Покажім нашим ворогам, що ми хочемо бути Українцями та що ми від сего не відступимо. Що як Рим хоче нас мати при собі, то він повинен погодитися зі сим, що ми Українці були, є й будемо, та що ми ніколи своєї національности не покинемо, що ми Поляками ніколи не останемо. Покажемо се Римови в той спосіб, що заберемо наші церковні маєтки в свої руки, та сеї влади над нашим добром будемо вживати на оборону нашого народа перед польськими інтригами, перед насиланням нам людий, які під покришкою віри мають серед нас ширити національне відступництво.

Як довго ми не повстанемо за своїми правами твердо, себ без страху на видатки, на працю, на кошти, які при такій боротьбі конечні, так довго ми не боремося. Так довго ми тільки діти, які наслідують старих людий, роблять нібито шлюб, нібито хрестини, але які на ділі то все трактують як забавку. Покажім, що ми справдішні борці за народні права, а тоді нам цілий світ признає права. І ворог теж признасть. Не захоче, але буде мусіти признати.

Михайло Чагарин,
Вунсакет.

Німецький письменник Е. Т. Гофман пив раз у гостинниці зі своїм приятелем Девріентом (славним актором). Гофман так дуже впився, що впав під стіл. Коли знову пробудився, Девріента вже не було. Вейтер подав Гофманові рахунок.

— Що, тринадцять фляшок написали ви мені?! — здивувався Гофман. — Алеж то не можливо. В моїм жолудку може помiститися лише дванацять фляшок!

— Тому власне тринацята фляшка пішла вам до голови — сказав вейтер, а Гофман усміхнувся і заплатив.

— Після смерти Маєрбера (славного француського композитора) якийсь артист уложив жалібний марш у честь Маєрбера та заграв його музикові Росіні.

— Яка ваша думка про мій твір? — спитав він Росінія.

— Коли маю бути щирий — відповів Росіні — то я був би волів, щоби ви були вмерли, а Маєрбер щоби був написав жалібний марш.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Посвячення памятника на гробі бл. п. громадянина Івана Федуна.

Торік весною українська громада в Ню Йорку понесла велику та болючу втрату через смерть бл. п. Івана Федуна, члена всіх замітнійших українських інституцій, комітетів, члена основателя і бувшого довголітнього предсідателя Українського Народного Дому та товариства земляків „Жеребецька Любов", 144. від. У. Н. Союза, на котрого конвенціях покійний був сталим делегатом. Вдячні українські організації з Ню Йорку, Укр. Нар. Дім і „Жеребецька Любов" на спілку з родиною та кружком близших приятелів заслуженого покійного здвигнули на могилі його на гр.-кат. кладовищи, на „Кальварії" в Бруклині нагробний памятник.

День 30. мая с. р., в так званий Декорейшен Дей, що відповідає нашому нагробному дневи відбулось там же посвячення сего памятника.

На отсе посвячення зібралася окрім родини, кревних та знакомих покійника численна громада почитателів його громадської праці, а се: представники Українського Народного Дому, Жеребецької Любови, тов. св. Володимира, тов. Дністер і инших. Посвячення доконав о. Петро Понятишин, парох греко-католицької церкви св. Юра в Ню Йорку, а хоч і не було під рукою окремого хору, то зібрані склались на імпровізований хор, котрого жалібні мелодії лунали тужно у весняним леготі. Сонце сипало проміннє на могилу покійника та відбивалось тисячами іскор в слезах, що мерехтіли в очах всіх присутніх. По скінченім релігійнім обряді та по молитвах промовив до присутних др. Л. Цегельський, котрий мимо короткого знакомства із покійником — як се сам казав — навчився небіщика високо цінити за його характер, простолінійність, віддання народній справі, ідейність, громадянську активність, солідарність і карність. Постать Івана Федуна буде присвічувати нюйорським Українцям як взорець щирого, безінтересового та ідейного громадянина, котрий все і всюди там був, де робилось позитивне і конструктивне діло, а гидився киринею, інтригами, дрібничковими завистями і т. п. Такими людьми як покійник — говорив бесідник — двигаються суспільности і такі люди заслугують, щоби память їх лишилася до наслідників з роду в рід. Нехай чужа земля буде легкою для покійника, котрому не довелось спочити в рідній Україні, котру він так горячо любив, за котрою так тужив та до котрої все сподівався вернути. Вічная йому память!

Опісля брат покійного п. Д. Федун та сестріниця небіщика п-ні А. Чайка запросили представників товариств в хату на поминки. При гостиннім столі згадувано покійника, що він не лиш був добрим громадянином, але й добрим товаришем при всяких оказіях. Пп. В. Лазута і І. Марусевич сказали коротко, але дуже теплі і повні змісту та чувства промови. На тім поминки закінчено.

Василь Фурик, предс. товариства Жеребецька Любов.

— Лікар сказав мені, що я вже буду жити лише місяць.
— А ви обезпечені?
— Так!
— Ну, то чого вам журитися.

— Деякі жінки перевертають теорію Дарвіна!
— Як то?
— Вони роблять із чоловіків малпи.

ВІДОЗВА.

ВІД КІЛЬКОХ ДНІВ появляється в нашій часописи **„ОПОВІСТКА"**, в котрій проситься наше українське громадянство тут на іміграції о надісланне до адміністрації Свободи своєї адреси і професії для поміщення в календарі У. Н. Союза на 1928 рік.

Щоб улекшити сю справу нашим ріжним професіоністам та підприємцям, понисше подається для сеї цілі купон і проситься кождого і всіх разом точно його виповнити, вирізати і прислати до адміністрації Свободи.

При сім хочемо заявити, що сим хочеться осягнути дві цілі: Перша, подати в календарі на 1928 рік головнійші професії, культурні підприємства фінансові інституції, кооперативи і инші громадські установи поважнійшого характеру. Друге: перевести ревізію всіх українських бизнесменів в Америці, щоби мати поняття, як ми стоїмо тут під зглядом індустрії і торговлі.

Безперечно, не всі Українці бизнесмени читають наш орган і тому отсею дорогою звертаємося до сих, що її читають і будемо просити, щоб кождий з них заохочував в свойому місті виповнити сей купон або подати на письмі кождого Українця, що провадить бизнес подати його до нашої адміністрації.

К У П О Н.

....
(Напишіть під яким іменем провадите свій бизнес чи професію)

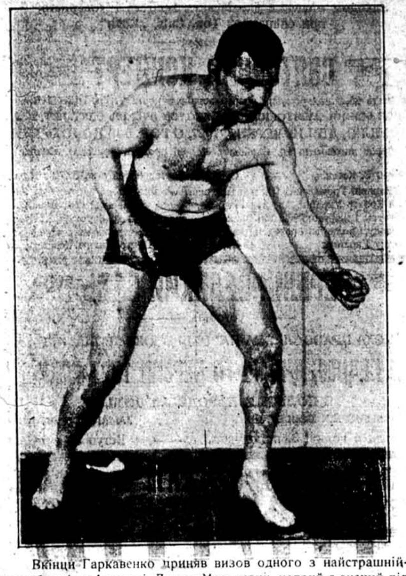
....
(Що за бизнес чи професію маєте).

....
(Тижневий оборот).

....
(Адреса)

Виповніть повисший купон і зашліть до: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПОСЛІДНА БОРОТЬБА ГАРКАВЕНКА В БОСТОН, МАСС.



Вкінци Гаркавенко приняв визов одного з найстрашніших борців в Америці, Джова Мальцевич, котрий є знаний під назвою Ютика Тайгер. Мальцевич побідив Стечера, Пластино, Песека і всіх найліпших борців в Америці; за 12 літ ще ніхто не зміг побідити його, всі борці все відказувались боротись з ним, але Гаркавенко говорить, що буде то буде. Боротьбу назначено в Бостон на четвер, 16-го червня в великій арені, борба аж до побіди. Сподіються, що на борбу прийде з яких десять тисяч людий. Спортсмени в Бостон ставлять більші суми гроша то на Мальцевича то на Гаркавенка. 134

ЖАРТИ.

Злодій вперто заперечує все, не признається до пополнення злочину. Суддя, який мав у руках усі докази, не дав збитися з пантелику і став розповідати вломникові як найдокладнійше, як він пополнив крадіж. Вкінці спитав злодія, чи він не робив так.

— Цілком так ні, — відповів вломник — але то також добрий спосіб. Другим разом попробую й так.

—o—

Якийсь жартун позволив собі на жарт, яким розвеселив цілий Париж. Переписав на машині трагедію Корнеля (славний французький драматург 1606—1684), п. з. „Агезіляс", підписав на ній як автора Віктора Діваля та післав цей примірник комітетові французького театру для оцінки. За якийсь час комітет звернув Діваліеві пєсу зі заміткою, що як „слаба річ" не надається до представлення на першій французькій сцені та що її автор не має зовсім драматичного таланту. Коли справа ця вийшла на яву, весь Париж сміявся, не виключаючи навіть членів академії, які обожали французький театр. А найбільше сміялися ті молоді автори, котрим цей комітет позвертав також їх пєси зі заміткою „слаба річ".

Передбаючучий імпресаріо.

Один імпресаріо заангажував пять тенорів на поїздку по Південній Америці. Заангажовані дивувалися, що імпресаріо заключує аж пять контрактів і то з самими тенорами, тому спиталися, чому то так? На це щирий імпресаріо відповів:

— Я передбачуюча людина, потребую вас усіх пятьох. Я рахую, що колиб навіть чотирьох із вас померло на жовту фебру, то таки пятий ще лишиться.

—o—

Викрут.

— Пане, — каже шеф до урядовця — пригадую собі добре, що саме рік тому брали ви відпустки на похорон своєї бубасі, а тепер знову приходите з таким самим глупим викрутом!

Урядовець: Пане директор, то не викрут, тоді мало що живої не похоронили її.

—o—

— Ми щойно прийшли, а той Горбацький має вже одну рибу на піску!

— Тішить мене бодай це, що я маю лише одну меньше.

—o—

Брамс, славний німецький музик, грав раз сонату з якимсь лихим скрипаком, що все фальшував. Подразнений тим Брамс став так сильно вдаряти в клявіші, що аж скрипак звернув йому увагу, що зовсім не чує себе.

— Які ви щасливі! — відповів Брамс зітхаючи і дальше вдаряв у фортепян із усеї сили.

—o—

— Що ви мене маєте за дурня!?

— Ні, але я можу помилятися.

—o—

Прусський король Фридрих II. любив часом писати поезії і давав їх до оцінки Вольтерові (французький поет 1694—1778). Раз король спитав Вольтера про якусь свою поезію, як подобається йому.

— Вашій королівській величности все здається; ви постановили написати лиху поезію і воно вам вдалося.

—o—

Гість: Я хотів би побачити дешеві, а добрі і сильні авта.

Купець: Я також.

—o—

Як цукор.

Молодець, що знав уже, що дівчина дасть йому гарбуза, каже до неї:

— Ви такі як цукор!

— Така солодка? — дивується дівчина.

— Ні, така рафінована! — відповідає він спокійно.

—o—

Гість вичитує довго спис страв, вкінці підводить голову вгору і питається вейтера:

— Чи курятко свіже?

— Так, пане!

— А мягке?

— Так, пане!

— А добре випечене?

— Так, пане!

— То прошу мені подати з нього одно крильце.

На це вейтер, ледви здержуючи сердитість:

— А праве чи ліве?

—o—

Селянин вернув до дому з міста, де йому ампутовано зранений палець в нозі і жалується перед сусідами на великі кошти, які мав.

— Я заплатив за цю операцію сто золотих!

На це відповідає один із селян:

— Ото раз! Та я був би вам за сто золотих відрубав і цілу ногу!

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ
НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА
за місяць квітень 1927 року.

ВІДДІЛ 94.

Тов. ім. М. Шашкевича в Гамтрамк, Міш.

Жертви з каси відділу і від части чл. проголошено.
Дісланo від членів $91.50

Разом $91.50

Патра Андрій	$5.00
Шалайко Василь	1.00
Білик Лев	3.00
Федчишин Григорій	5.00
Гузар Микола	1.00
Гарасимик Микола	2.00
Гриньчук Марія	1.00
Кричковський Павло	1.00
Курочка Олена	1.00
Курчак Іван	3.00
Луцишин Іван	5.00
Машталяр Николай	5.00
Машталяр Андрій	2.00
Седляр Василь	5.00
Туркевич Анна	5.00
Вайда Іван	1.00
Войтович Петро	5.00
Заверуха Володимир	1.00
Чайковський Петро	1.00
Вдович Франка	1.00
Чубка Максим	2.00
Кричкивський Яків	2.00
Летник Петро	5.00
Мороз Микола	5.00
Розвадовський Ілько	1.00
Стратуляк Стефан	5.00
Спендак Ілько	5.00
Тиро Микола	1.50
Туркевич Володимир	5.00
Кибзей Амброзій	5.00
Сенюк Данило	1.00

ВІДДІЛ 98.

Бр. св. Володимира в Шенандоа, Па.

Жертви з каси відділу і від части чл. проголошено.
Дісланo від членів $8.00

Разом $8.00

Миньківич Олекса	$1.00
Меньківич Йосиф	1.00
Мікуляк Анна	1.00
Крестинич Луція	1.00
Морох Олена	1.00
Дудич Юлія	1.00
Винник Анна	1.00
Крестинич Катерина	1.00

ВІДДІЛ 116.

Тов. Вільних Козаків в Трентон, Н. Дж.

Жертви з каси відділу і від части чл. проголошено.
Дісланo від членів $5.00

Разом $5.00

Думанський Мих., ст.	$1.00
Думанська Анна	1.00
Калужнюк Фешко	1.00
Олекса Петришин	1.00
Решетар Анна	50
Стадник Михайло	50

ВІДДІЛ 136.

Тов. Січ в Карнегі, Па.

Жертви з каси відділу і від части чл. проголошено.
Дісланo від членів $18.25

Разом $18.25

Гуць Леон	$2.00
Вітик Дмитро	1.00
Буней Роман	1.00
Качмар Василь	50
Кир Йосиф	1.00
Дупівка Василь	1.75
Луцишин Андрій	1.00
Зарічняк Іван	1.00
Павлик Василь	1.00
Клим Григорій	1.00
Захарко Михаїл	1.00
Пшеничка Йосиф	1.00
Копко Онуфрій	1.00
Стець Николай	1.00
Штифура Даниїл	1.00
Крупа Андрій	1.00
Дмитро Капраль	1.00

ВІДДІЛ 142.

Бр. св. Михаїла в Елізабет, Н. Дж.

Жертва з каси відділу ... $ ——
Жертви від части членів проголошено.
Дісланo від членів $35.00

Разом $35.00

Бернат Войтіх	$1.00
Боровський Леон	1.00
Фортуна Дмитро	1.00
Ясловський Адам	1.00
Ясловський Стефан	1.00
Лещак Стефан	1.00
Наливайський Станислав	2.00
Поливчак Іван	1.00
Поливчак Андрій	3.00
Сливяк Антін	2.00
Фостовський Іван	1.00
Коза Томаш	1.00
Кобрин Михайло	1.00
Левчак Андрій	1.00
Лещак Іван	1.00
Лещак Яцко	1.00
Мамчак Еміліян	4.00
Писарський Михайло	1.00
Полевчак Юрко	2.00
Радзиняк Іван	1.00
Слободзян Роман	5.00
Радзиняк Юрко	1.00
Титус Голмар	1.00

ВІДДІЛ 152.

Тов. Вільна Україна в Нюарку, Н. Дж.

Жертва з каси відділу ... $25.00
Жертви від части членів 49.50

Разом $74.50

Бакун Іван	$5.00
Байовський Михайло	1.00
Борис Петро	1.00
Дяцун Микита	1.00
Дубас Василь	1.00
Гладкий Теодор	1.00
Голяк Іван	1.00
Мельник Блажик	1.00
Павлус Йосиф	1.00
Писаренько Дмитро	1.00
Рейтар Андрій	1.00
Роговський Іван	1.00
Сидорович Володимир	1.00
Стоякевич Теодор	1.50
Турелик Василь	1.00
Козак Петро	1.00
Атаманьчук Анна	1.50
Дідоха Григорій	1.00
Пелешок Катерина	1.00
Красножони Дмитро	2.00
Козак Марцеля	1.00
Левицька Анна	1.00
Маркевич Іван	2.00
Настюк Іван	1.00
Присяжний Семен	1.00
Самила Дмитро	2.00
Шумейко Михайло	5.00
Присяжний Олекса	2.00
Атаманьчук Іван	1.50
Буська Петро	1.00
Соколовський Панько	1.00
Корпа Стефан	1.00
Пелешок Корнель	1.00
Костів Петро	1.00
Іван Лесняк	1.00
Лесняк Марія	1.00

ВІДДІЛ 160.

Бр. св. Юрія в Джамейка, Ню Йорк.

Жертви з каси відділу і від части чл. проголошено.
Дісланo від членів $2.00

Разом $2.00

Александрович Онисим	$2.00

(Дальше буде).

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 367, повідомляє, що піврічний мітинг відбудесь о 7.30 вечером, в вівторок, 14. червня, в галі парохіяльній, 303 Hudson Ave. На порядку нарад будуть важні справи до полагодження, тому просяться всіх членів прийти на сей мітинг. — В. Пукіш, предс.; М. Антонів, секр.

ВІДОЗВА

до односельчан Рожиск, пов. Скалат, Галичина.

Підписаний одержав з рідного села від читальняного комітету, до якого входять: Гринько Мокрій, Федько Осовий, Іван Мокрий (с. Павла), Іван Загребельний, Ілько Лилка і Михайло Липка, великого листа, в якім наші родимці описують нам свої клопоти з читальнею. Лист в моїх руках і я можу його дати каждому прочитати. А тою дорогою прошу всіх краянів, щоби не відмовили просьбі наших братів з краю і зложили якусь жертву на будову власного читальняного дому, такого, звідки можна би давати нащому народови правдиву освіту.

Стефан Прийма,
F. R. D. 4., Box 103,
Coatesville, Pa.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

КОНКУРС.

Українська гр. кат. парохія в Оборн, Н. Й., пошукує дякоучителя. Платня після умови. Мешкання для дякоучителя в парохіяльнім домі. Голоситись належить на адресу: 130,2,4
UKRAINIAN GR. CATH. CHURCH OF ST. PETER AND ST. PAUL,
132 Washington St., Auburn, N. Y.